

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Actieplan Ondernemerschap en Innovatieversnelling post COVID-19

Samenvatting

De COVID-19-crisis plaatst onze Vlaamse ondernemers, en zeker de kmo's, voor ongeziene uitdagingen. Hoewel het op dit moment nog niet blijkt uit het aantal nieuw opgerichte ondernemingen en het aantal faillissementen, lijdt het geen twijfel dat de financiële huishouding van de Vlaamse kmo's zeer sterk onder druk staat.

Sinds de goedkeuring door de Vlaamse Regering van het “contract ondernemerschap en innovatieversnelling” op 26 juni 2020, zijn de economische omstandigheden ingrijpend veranderd. Bij de start van het tweede werkjaar van het contract is het daarom gepast om enerzijds het voorbije werkjaar te evalueren en, anderzijds, de coaching- en adviesdiensten die de 11 structurele partners van de Vlaamse Regering via dit contract aanbieden, opnieuw onder de loep te nemen en waar nodig bij te sturen of aan te vullen.

VLAIO actualiseerde hiertoe de oorspronkelijke analyse en visie voor de vormgeving van deze dienstverlening. Bijgevoegde nota omvat een vernieuwde internationale en Vlaamse omgevingsanalyse gebaseerd op recent studiemateriaal waarin, voor zover dit vandaag al mogelijk is, de effecten van de coronacrisis op het ondernemerschap en het kmo-landschap in Vlaanderen meegenomen worden.

Op basis daarvan wordt vervolgens een inschatting gemaakt van welke concrete noden de coronacrisis stelt voor het Vlaamse ondernemerschapsbeleid en kmo-beleid en in hoeverre deze noden al ingevuld worden via het bestaande instrumentarium, of daarentegen moeten meegenomen worden bij de vernieuwing van de dienstverlening, in het tweede jaar van het contract ondernemerschap en innovatieversnelling.

Uit die analyse komen de belangrijke speerpunten van het ondernemerschapsbeleid post-corona naar voor:

- Ondernemerscultuur en ondersteuning (pre)starters
- Aandacht voor financiering en/of ondernemingen in moeilijkheden
- Versterkte aandacht voor internationalisering
- Blijven inzetten op digitalisering en digitale businessmodellen

- **Vergroening en circulaire economie**

In het licht van die vaststellingen wordt de huidige dienstverlening op de bestaande beleidslijnen gehandhaafd. De basisarchitectuur en de thema's van het contract ondernemerschap en innovatieversnelling worden door deze analyse immers herbevestigd. Daarnaast wordt de werking op het vlak van het informeren van starters in het contract ondernemerschap en innovatieversnelling, verder opgevoerd. Specifiek in het kader van de Brexit versterken de partners ondernemerschap ook hun werking inzake internationalisering, complementair aan de activiteiten van FIT.

Tenslotte werd met de partners ondernemerschap afgesproken dat 20% van het beschikbare budget gereserveerd wordt om eventuele beleidsbijsturingen in de coaching- en adviesdiensten *en cours de route* mogelijk te maken, indien uit de verdere ontwikkeling van de economische situatie post-COVID zou blijken dat dit noodzakelijk is.

Inleiding

Het vernieuwde contract ondernemerschap en innovatieversnelling ging van start op 1 juli 2021, na beslissing over de gunning en plaatsing van deze overheidsopdracht door de Vlaamse Regering dd. 26 juni 2020. Tot dusver vonden twee rapportagemomenten plaats: 1 oktober 2021 en 1 februari 2021, waarop de dienstverleners hun prestaties weergaven in de nieuw opgebouwde e-tool. De belangrijkste conclusie van deze bereikcijfers op dit ogenblik is dat de dienstverlening op alle onderliggende thema's gestart is en dat de dienstverleners er dus relatief goed in slagen om de dienstverlening (digitaal) te organiseren, ondanks de beperkende maatregelen ten gevolge van de COVID-crisis.

Belangrijk is verder om de prioriteiten die gesteld werden bij de toewijzing van deze dienstverlening te toetsen aan de economische realiteit vandaag en de verwachtingen naar de toekomst toe. VLAIO actualiseerde de visie bij de totstandkoming van het contract met recent studiemateriaal van de OESO en van het Steunpunt Economie en Ondernemen, naast de brondata inzake startersdynamiek.

Uit voorgaande analyse distilleert VLAIO volgende aandachtspunten voor het tweede werkjaar van het contract ondernemerschap en innovatieversnelling.

- De basisarchitectuur van het contract ondernemerschap en innovatieversnelling zit goed. De benadering vanuit de levenscyclus, met aanvullende thema's werkt correct. De thema's zijn nog steeds relevant.
- Het informeren en begeleiden van prestarters en starters blijft een kernpunt van de werking. Het versterken van de starterscultuur kan nog verbeterd worden door de infosessies gericht naar starters binnen het contract ondernemerschap en innovatieversnelling op te voeren.
- De keuze om het vernieuwde contract ondernemerschap en innovatieversnelling te versterken met dienstverlening inzake digitalisering en duurzaamheid bleek de juiste. De aandachtspunten inzake online verkopen, digitale businessmodellen, cyberveiligheid, circulaire economie, klimaat & energie blijven volledig actueel. Het is wenselijk dat de dienstverlening hier verder op kruissnelheid kan komen in het tweede werkjaar, en versterkt wordt voor het aspect digitale en internationale handel.
- Bij de start van het contract ondernemerschap en innovatieversnelling werd ervoor gekozen om slechts beperkt in te zetten op internationalisering, gelet op de complementariteit met de dienstverlening vanuit FIT en haar partners. In de huidige context met onzekerheid voor de open, Vlaamse, exportgedreven economie, is een extra impuls om de Vlaamse ondernemers te ondersteunen op vlak van export, import en digitale handel, wenselijk. Om die reden wordt ervoor geopteerd om zowel direct Brexitgerelateerd, als breder de begeleidingen inzake internationalisering te versterken, in goede samenwerking met FIT.

- Inzake toegang tot financiering werd een voldoende aanbod voorzien binnen het contract ondernemerschap en innovatieversnelling. De invulling van de concrete acties zal met de partners moeten afgesproken worden, zodat de vernieuwde financieringsmogelijkheden die naar aanleiding van de coronacrisis al werden gecreëerd, en mogelijk nog zullen worden gecreëerd, voldoende bekend zijn bij de ondernemers. Dit moet ook beschouwd worden als de dienstverlening inzake ondernemers in moeilijkheden binnen dit contract. Uit de analyse blijkt duidelijk dat het grootste gevaar er in bestaat dat de opgebouwde schulden bij de ondernemingen tijdens de crisis niet of onvoldoende gefinancierd en geherfinancierd raken in de volgende jaren. Een goede informatieverschaffing en begeleiding naar de gepaste (alternatieve) financieringskanalen voor onze ondernemingen, is dan van cruciaal belang.

Aanvullende diensten voor dienstverlening Brexit

Met de middelen voorzien in het Brexit-actieplan van de Vlaamse Regering voor de versterking van de dienstverlening ondernemerschap, zullen - na hierover het advies van de Inspectie van Financiën ingewonnen te hebben - aanvullende diensten besteld worden bij verschillende partners uit het contract. Met name bij:

- Netwerk Ondernemen;
- Unizo;
- Voka;
- het Industrieconsortium, en met name bij de partners Fevia, Fedustria en Agoria.

De dienstverlening die door deze partners voorgesteld wordt, betreft zowel directe begeleiding op Brexit-gerelateerde thema's (douane, productnormen, wijzigende regelgeving, ...) als begeleiding met betrekking tot het versterken van de maturiteit van ondernemingen op vlak van import, export en digitale handel, complementair aan de rol van FIT.

Concreet betreft het:

- het consortium Netwerk Ondernemen – Startit@kbc: start-ups die in de Brexit opportuniteiten zien om internationaal op te schalen, in de eerste plaats naar de ruime Europese markt die de UK is, maar daarvoor eerst kapitaal moeten ophalen, begeleiden bij de voorbereiding van die financieringsronde;
- Voka: uitbreiding van het bestaande aanbod dienstverlening op het thema internationaal, specifiek voor Brexit (zowel import als export) en voor bepaalde sectoren en doelgroepen zoals technologisch gedreven scale-ups.
- Unizo: een mix van online en offline infosessies en opleidingen, alsook individuele begeleidingstrajecten en een toolbox, ingeschakeld in de brede aanpak van FIT, zowel qua focus op exportmarkten als qua doelgroepen. Daarnaast doet Unizo ook een voorstel om de kleinere kmo's te helpen bij online verkoop, ook in een internationale context.
- Industriepartnerschap: een mix van evenementen, infosessies, opleidingen, lerende netwerken en individuele begeleidingen. Dit voorstel is zeer specifiek gericht op het remediëren van de Brexit-effecten voor enkele sectoren (Fevia, Fedustria, Agoria).

Financieel overzicht vraag naar (bijkomende) middelen. Beslissing verlenging dienstverlening

Onderstaande bedragen werden toegekend aan de partners bij de verlenging van hun dienstverlening naar het tweede werkjaar van het contract ondernemerschap en innovatieversnelling toe. Met de partners werd afgesproken dat 20% van het toegekende budget nog kan geheroriënteerd worden naar prioriteiten die zouden blijken uit de economische realiteit post-COVID. Op deze wijze kan de Vlaamse Minister van Economie via de partners ondernemerschap altijd snel inspelen op de noden van de ondernemingen, als wijzigende economische omstandigheden dat zouden vereisen.

Consortium	Bedrag inclusief BTW
Scale-ups.eu	€ 300.000,00
Verso	€ 250.000,00
Syntra West	€ 200.000,00

Netwerk Ondernemen en Startit@kbc	€ 749.913,00
Starterslabo – Stebo – YouthStart – Birdhouse	€ 609.938,00
NIVBouw	€ 1.100.968,00
Voka	€ 6.139.648,10
Unizo	€ 8.050.946,75
Zeker van je zaak (NSZ – Securex - ...)	€ 850.000,00
Industriepartnerschap	€ 3.751.481,00
Scaleup.Vlaanderen (Sirris-Agoria-imec)	€ 649.647,79
	€ 22.652.542,64

Brexit-uitbreiding (onder voorbehoud van gunstig advies Inspectie van Financiën), gespreid over de twee jaren van Brexit-dienstverlening

Jaar 1

Consortium	Bedrag inclusief BTW
Netwerk Ondernemen en Startit@kbc	112.486,95
Voka	504.180,64
Unizo	1.079.287,50 (internationaal+digitale handel)
Industriepartnerschap	486.172,92
	2.182.128,01

Jaar 2

Consortium	Bedrag inclusief BTW
Netwerk Ondernemen en Startit@kbc	112.486,95
Voka	543.687,82
Unizo	1.079.287,50 (internationaal+digitale handel)
Industriepartnerschap	486.172,92
	2.221.635,19

Totaal: 4.403.763,2 euro

Samenvatting.

Het contract ondernemerschap en innovatieversnelling zal in het tweede werkjaar, naast continuïteit van de dienstverlening op de bestaande beleidslijnen, ook inspelen op deze tendensen:

- starterscultuur aanmoedigen en hen ondersteunen om uit de crisis te geraken, zowel generiek als voor doelgroepen die verder afstaan van het ondernemerschap;
- aandacht voor financiering en/of ondernemingen in moeilijkheden;
- internationalisering en bijstelling van import- en exportstrategieën om de gevolgen van de Brexit op te vangen, inclusief versterkte aandacht voor digitale handel;
- digitalisering, vooral digitale businessmodellen, digitale handel, cybersecurity en informatieveiligheid en datagedreven werken en artificiële intelligentie;
- vergroening, om beter in te spelen op de klimaatdoelstellingen en de transitie naar een circulaire economie.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Hilde CREVITS